

Kan sammenslåingskommuner selge verdiene sine?

Kommunal Rapport 18.02.2019

Vedtak om nye tiltak i sammenslåingskommuner bør legges fram for fellesnemnda til uttalelse, mener professor Jan Fridthjof Bernt.

Jan Fridthjof Bernt viser til inndelingslovens bestemmelser om beslutningsmyndighet fram til sammenslåingen er gjennomført.

SPØRSMÅL: Hvis en kommune eller fylkeskommune ønsker å gi bort eller selge verdier før sammenslåingen til nyttår, kan de gjøre det helt uten videre og uten å drøfte spørsmålet med sine kommende ektemaker?

SVAR: Ved sammenslåing av kommuner eller fylkeskommuner oppnevnes en fellesnemnd som skal fungere fram til sammenslåing har trådt i kraft. Denne fellesnemnda har imidlertid ikke noen generell vedtaksmyndighet i saker vedrørende den enkelte kommune eller fylkeskommune, den skal bare «samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga» ([inndelingslova § 26](#), første setning). Den skal blant annet «*ta hand om det førebuande arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga ... er sett i verk*». Men selve budsjett- og økonomiplanvedtaket for første driftsår for den sammenslåtte kommunen eller fylkeskommunen skal vedtas av det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget på grunnlag av innstilling fra formannskap eller fylkesutvalg.

I [inndelingslova § 27](#) finner vi bestemmelser om beslutningsmyndighet fram til sammenslåingen er gjennomført. Det nyvalgte kommunestyret «trer i funksjon» fra det konstituerende møtet, men kan bare treffe vedtak med virkning tidligst fra det tidspunkt som er fastsatt for iverksettelsen av sammenslåingen (første avsnitt), altså her fra årsskiftet kommunestyrene eller fylkestingene som er under avvikling.

Frem til da fungerer kommunestyrene, fylkestingene og andre organer i de kommunene og fylkeskommunene som nå skal nedlegges, på vanlig måte i alle saker som angår virksomheten her, fram til sammenslåingen trer i kraft, men «*Deira ansvar og fullmakter er likevel avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane*» (andre avsnitt). **Dette må forstås slik at det ikke kan treffes vedtak om nye tiltak eller endringer i tidligere vedtak med virkning ut over tidspunktet for sammenslåingen.** Etter min oppfatning må dette gjelde også nye vedtak om salg eller det å gi bort kommunale eiendeler, hvis ikke det er tale om gjennomføring av vedtak som er truffet før sammenslåing ble vedtatt, eller som inngår som et element i gjennomføringen av et slikt eldre vedtak. Når den nye kommunen eller fylkeskommunen er konstituert, må slike vedtak treffes av organene i denne. Frem til da bør slike vedtak legges fram for fellesnemnda til uttalelse.

Fellesnemnda har ikke myndighet til å tilsidesette et slikt vedtak, men kan varsle departement eller fylkesmannen hvis den mener det er problematisk. Departementet eller fylkesmannen kan etter [inndelingslova § 28](#) sette i gang lovlighetskontroll, enten etter slik henvendelse fra fellesnemnda, etter lovlighetsklage fra tre medlemmer av vedkommende kommunestyre eller fylkesting, eller av eget tiltak. Her vil det sentrale temaet være om vedtaket ligger innenfor rammen av «*det som er nødvendig for å avslutte verksemda*» i vedkommende kommune eller fylkeskommune.